

Víz nélkül nem megy

A 2014–2020 közötti uniós támogatások tagállami megítéléséhez a vízszektort érintő beruházásoknál a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló Víz Keretirányelv előírásai közül a hatékony vízárpolitika kialakítására vonatkozó előzetes feltétel teljesítése szükséges. A Víz Keretirányelv nemcsak a vízszolgáltatások pénzügyi költségeivel számol az árakban, hanem a vízhasználattal járó környezeti hatások költségeivel (környezeti költségek) és a vízkészletek túlhasználatához, a vízhiányhoz kapcsolódó úgynevezett készlet-(erőforrás-) költségekkel is. Az előírások teljesítése érdekében általánosan megszűnne az öntözési, a halgazdálkodási és a rizstermelési célú vízhasználat vízkészletjárulék-mentessége. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról Horváth Gáborral, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtájtárával beszélgettünk.

A vízgazdálkodásról szóló törvény módosítása nagyon fontos, mert a jelen és a jövő mezőgazdaságának termelési feltételeit szabják meg benne. A főtájtár úgy tapasztalta, hogy az Országgyűlés előtt lévő törvényjavaslat módosítás vitája rendkívül gyenge érdeklődés mellett zajlik. Szomorúnak nevezte, hogy ez a visszafogott érdeklődés elsősorban az agráriumban érintett szervezetek körében tapasztalható. A korrektség kedvéért azonban hozzá kell tenni, hogy a vízgazdálkodási törvény nem azonos a mezőgazdasági vízhasználati szabályokkal, bár a mezőgazdasági területre sokkal fontosabb, jövőt is meghatározó szabályozásokat tartalmaz. Ezzel nem az ár- és a belvízvédelem jelentőségét, a környezetvédelmi feladatok fontosságát csorbítanánk, de a vízbázisok védelme – amit az EU Vízkeretirányelvével szabályoz – már erősen érinti a mezőgazdasági termelőket.

A főtájtár azt is hangsúlyozta, hogy bár a törvénytervezet elektronikusan elküldték egyeztetésre, a MOSZ véleményét

a törvénygazda Belügyminisztérium mégsem vette figyelembe. Az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának a témakörben rendezett ülésén is elutasították a BM képviselői a konstruktív javaslatot, amelyet *Font Sándor*, a bizottság elnöke nyújtott be (*l. tónusos anyagunkat*). A Belügyminisztérium módosítása ugyanis azt tartalmazza, hogy a hatékony, ösztönző jellegű vízárpolitika kialakítása érdekében,

valamint az öntözés, a halgazdálkodás és a rizstermelés vonatkozásában a vízkészletjárulék (VKJ) fizetése alóli kivétel szűnjen meg, és ösztönző vízkészletjárulékot vezessenek be.

A tervezet javaslatot tesz az öntözési, a halgazdálkodási és a rizstermelési vízhasználat VKJ-fizetési kötelezettségére, bizonyos kivételekkel. Így például meghatározott mennyiség alatt a vízhasználat járulékmentes: öntözési célú vízhasználat esetében ez mezőgazdasági üzemenként évi 50 ezer m³, a halgazdálkodási és a rizstermelési célú vízhasználat esetében mezőgazdasági üzemenként évi 150 ezer m³ vízmennyiségig.

Az említettek alapján a Mezőgazdasági Bizottság a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módo-

sításáról szóló T/9802. számú törvényjavaslatához azt a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatot terjesztette elő, hogy az öntözés, a halgazdálkodás és a rizstermelés esetében a vízkészletjárulékmentességet tartsák fenn, és vezessék be az „ökológiai vízhasználat” fogalmát. A bizottság módosítási javaslatával és ennek indoklásával a MOSZ is egyetért, mivel a hazai vízgazdálkodás és öntözés (a szántóterület alig 5 százaléka öntözhető) az EU 28 tagállamához képest – ahol az öntözhető terület a szántók majdnem 8,5 százalékát lefedi – nagy lemaradásban van. Ha a díjfizetés alóli teljes felmentés nem lehetséges, akkor a vízhasználattal kapcsolatos minimum-határértékeknek a BM által benyújtott módosító javaslat szerinti emelésével a MOSZ is alapvetően kompromisszumos megoldásra törekszik.

A Mezőgazdasági Bizottság ülésén – amelyen a főtájtár is jelen volt – kiderült, hogy a Belügyminisztérium a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával egyeztetette a vízmennyiségeket. A MOSZ a BM-nek írt levélben kifejtette, hogy az ösztönző vízkészletjárulék más

Font Sándor az öntözés, a halgazdálkodás, és a rizstermelés vonatkozásában a vízkészlet-jarulékmentesség fenntartásáról:

„Ma Magyarországon a mezőgazdasági ágazat stabilitásának megteremtése érdekében elengedhetetlen az öntözés fejlesztése, az öntözhető területek arányának növelése. A vízgazdálkodási törvény módosítását célzó törvényjavaslat az öntözési tevékenység korábbi teljes járulékmentességét csak kis területek öntözése esetén hagyja meg. A 30-40 hektárnál nagyobb területek öntözése esetén már kötelező lenne a vízkészletjárulék fizetése, ami gátat vetne az öntözésfejlesztésnek, és nehéz helyzetbe hozná azokat a gazdálkodókat, akik korábban járulékmentesen folytathattak öntözést.

A törvényjavaslat az általános öntözési járulékmentesség szűkítésével hátráltatná az öntözésfejlesztést, és konzerválná vagy tovább rontaná a jelenlegi helyzetet, melyben a kívántnál jóval kisebb területen történik öntözés a mezőgazdaságban. A jelen módosító javaslat ezt igyekszik megelőzni a mezőgazdasági öntözési tevékenység korábbihoz hasonló, teljes járulékmentességének fenntartásával. Míg 1991-ben Magyarországon 360 ezer hektáryi mezőgazdasági terület rendelkezett vízügyi engedéllyel, addig ez 2014-ben már csak 223 ezer hektárt tett ki, és ebből is csak 130 ezer hektáron folyt öntözés, mivel a gazdálkodókat akadályozta a bonyolult és költséges engedélyezési folyamat – melyet azóta sem sikerült egyszerűsíteni.”

Ne hagyja veszni
álmait!

Kössön 2016. május 31-ig díjtámogatásban részesíthető mezőgazdasági biztosítást a Generalinál!
Részletekért keresse biztosításközvetítő partnereinket!

generali.hu

megítélést igényel, ha az öntözővíz a vízrendszerből végleg kikerül, és más megközelítést, ha a kivett vizet a rendszerbe később visszabocsátják a hasznosító ágazatok (a halgazdálkodás és a rizstermelés). Amennyiben a mentesség megszűnik, az említett két ágazat esetében indokolt lesz kedvezményt adni. Ez történhet olyan formában is, hogy a kiveit és a visszabocsátott vízmennyiség különbözőzetére szorítják a járulékfizetési kötelezettséget. Természetesen a kedvezmény más úton is biztosítható, például a vízkészletjártáruik kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM-rendelet szerinti „g” szorzószám (ami a vízhasználat és a vízkészlet jellegétől, valamint az adott térség vízkészlet-gazdálkodási helyzetétől függően) módosítja az alapjáruleket) értékének megfelelő meghatározásával.

A BM válasza szerint a

MOSZ javaslata nem felel meg a Víz Keretirányelv előírásainak, amely szerint a költségek között kell figyelembe venni a környezeti és a vízkészletek védelmével összefüggő költségeket is. Ennek ellenére a minisztérium megígérte, hogy a módosítás során figyelemmel lesznek a különböző ágazatok versenyképességére. Ellenben a Víz Keretirányelv azt is kimondja, hogy a tagállamok nem sértik meg az irányelvet, ha úgy döntenek, hogy a fennálló gyakorlatnak megfelelően nem alkalmazzák az úgynevezett „hatékony, ösztönző jellegű vízárpólitika” kialakítására vonatkozó rendelkezéseket. Ugyanakkor ebben az esetben a tagállamoknak a vízyűjtő-gazdálkodási tervekben meg kell indokolniuk, hogy miért nem alkalmazzák teljeskörűen ezeket a rendelkezéseket.

Horváth Gábor szerint az az igazi probléma, hogy a vízgaz-

dálkodással kapcsolatos szigorú szabályokat úgy fogadják el, hogy még nem készült el a vízyűjtő-gazdálkodási terv. Ennél is nagyobb bajnak nevezte, hogy nincs öntözés-gazdálkodási koncepciója az országnak – akkor, amikor azzal kell szembesülnünk, hogy az éghajlatváltozás miatt az eddiginél jóval nagyobb arányú öntözést kellene megvalósítani. Ahogy manapság változik az időjárás, a termelők lassan oda jutnak, hogy öntözés nélkül gabonát sem tudnak biztonságosan termelni. Már korábban bejelentette a NAK, hogy felmérést végeznek a mezőgazdasági vízfelhasználással kapcsolatban, de úgy tűnik, még nem sikerült öntözési koncepciót kidolgozniuk, holott a mezőgazdasági ágazatok fejlesztési koncepcióinak lényegében erre kellene épülniük. Ez feloldhatatlan ellentmondás.

A víz olyan fontos kérdéssé

vált a Kárpát-medencében, hogy öntözés nélkül jelentős mezőgazdasági területeket veszíthetünk el. A főtítokár szerint az Alföld jelentős része elveszhet emiatt a mezőgazdaság számára. A jelenlegi törvénymódosítással pedig olyan szabályozást vállal magára a kormány, amely a Víz Keretirányelvre hivatkozva akadályozza, hogy a gazdálkodók felszín alatti vizeket használjanak fel öntözésre. Ez a kérdés összefügg azzal is, hogy a vízkészlettel gazdálkodni kellene: meg kellene fogni a vizet, amikor itt van, tározókra volna szükség (a MOSZ egyik javaslata, hogy minden falu határában legyen egy víztárolásra alkalmas terület). Minden jel arra mutat, hogy az országnak előre, és nem hátrafelé kellene mennie a mezőgazdasági vízhasználat területén, mondta végezetül a főtítokár.

H. GY.